

Protocol time out, schorsing en verwijdering

Wettelijke kaders Leerplicht (zie folder protocol bureau leerplicht en voortijdig schoolverlaten)

Ieder kind is volledig leerplichtig vanaf de 1e schooldag van de maand na de 5e verjaardag tot aan het eind van het schooljaar na afloop waarvan de jongere ten minste 12 volledige schooljaren één of meer scholen heeft bezocht of aan het einde van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar is geworden. (art. 3 lid 1 onder a en b).

Sinds 1 augustus 2007 geldt dat de jongere verplicht is onderwijs te blijven volgen totdat hij een startkwalificatie heeft behaald of tot het moment waarop hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

Verzuim en achterliggende problematiek

Verzuim is vaak een uitvloeisel van een achterliggende problematiek. Is dat het geval dan spreken we ook wel van 'zorgwekkend verzuim' of 'signaalverzuim'.

Hiervan is sprake als het verzuim een signaal is voor problemen als:

- leerproblemen
- sociaal-emotionele problemen
- (ernstige) gedragsproblemen
- gezondheidsproblemen (fysiek en/of psychisch / psychiatrisch)
- gezinsproblemen

In het belang van het kind of jongere dient de school de consulent BLVS op de hoogte te brengen van (vermoedelijke) achterliggende problematiek.

Schorsing en verwijdering

Een school voor **voortgezet onderwijs** kan overgaan tot schorsing (met het voornemen tot verwijdering) als er sprake is van:

- herhaald wangedrag met onmiskenbare negatieve invloed op andere leerlingen
- herhaaldelijke ernstige verstoring van de orde, rust en veiligheid op school
- een ernstig verstoorde relatie tussen school en ouders/verzorgers

Een school voor **primair onderwijs** kan formeel niet tot schorsing of verwijdering overgaan. In de praktijk kan dit echter wel noodzakelijk zijn; ook in het primair onderwijs kunnen orde, rust en veiligheid verstoord worden.

In geval van een schorsing van meer dan één dag moet de Inspecteur van het Onderwijs op de hoogte te worden gebracht.

Schorsing en verwijdering

Inleiding

De Toekomst wil zorg dragen voor een veilige leeromgeving voor onze kinderen, leerkrachten en ouders. Dit protocol moet een bijdrage leveren, als de veiligheid in het gedrang komt. In het protocol worden de te nemen stappen beschreven.

Uitgangspunt: Onze school gaat uit van een positief leerklimaat. Kinderen, ouders en leerkrachten respecteren elkaar en proberen door middel van heldere communicatie inzicht te geven in elkaars denken en handelen.

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht. Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- **Time out**
- **Schorsing**
- **Verwijdering**

Grensoverschrijdend gedrag

- Elkaar, andere kinderen en leerkrachten fysiek pijn doen, schoppen, slaan, spugen
- Verbaal geweld: schelden, bedreigen, chanteren
- Bewust materiaal vernielen
- Niet luisteren, bijv. de klas niet willen verlaten
- Weglopen: buiten de school/het schoolplein
- Stelselmatig pesten, cyberpesten
- Seksueel getint gedrag waar bij de veiligheid van andere kinderen in het geding is
- Dreigende bewegingen

Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag

1. Er is sprake van grensoverschrijdend gedrag
2. De leerling wordt hier op aangesproken
3. Ouders worden gebeld, wanneer het gedrag zich blijft plaatsvinden en er geen verbetering plaatsvindt.
4. Consequentie gedrag na 3 keer: Er komt een gesprek met ouders, kind en directie en er volgt een interne schorsing binnen. Het kind wordt intern geschorst en zit in een andere klas of op een andere plek maar niet in de eigen klas, voor die dag.
5. Bij herhaling van het gedrag komt er weer een gesprek met ouders, kind, directie en vindt er nogmaals een interne schorsing plaats.
6. Er wordt een gedragsovereenkomst opgesteld. De overeenkomst wordt ondertekend door, ouders, leerling en directie.
7. Bij een ernstig incident leidt dit tot een time out. Dat betekent dat de leerling voor die dag naar huis gaat en ouders een gesprek hebben met de directie en leerkracht.
8. Gaat het nogmaals fout dan wordt het kind voor bepaalde tijd extern geschorst volgens het schorsings- en verwijderingsprotocol van Stichting H3O.

Time out

Een ernstig incident leidt tot een time out met onmiddellijke ingang.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd; tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten, worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time out gemotiveerd op de hoogte gebracht.

- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de
- groepsleerkracht en de directie van de school aanwezig (indien directie afwezig lid van het managementteam).
- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag komt in het logboek in Parnassys.
- De time out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.

Schorsing (volgens protocol 'schorsing en/of verwijdering Stichting H3O')

Schorsing kan zich in verschillende varianten voordoen.

- A. In de eerste plaats in de vorm van een ordemaatregel (bijv. 'voor de duur van het onderzoek'; de schorsing heeft niet het karakter van een straf)
- B. in de tweede plaats als disciplinaire maatregel (de schorsing als straf)

Deze beide vormen van schorsing kunnen weer onderverdeeld worden in **interne**-en **externe schorsing**:

- Indien een leerling **intern geschorst** wordt, mag hij bijvoorbeeld niet mee op schoolreis en moet hij in plaats hiervan op school "individuele arbeid verrichten".
- Bij **externe schorsing** mag de leerling een tijdje niet op school komen.

Het Protocol 'schorsing leerlingen Stichting H3O primair onderwijs' is alleen van toepassing op externe schorsing.

Externe schorsing als disciplinaire maatregel kan worden opgelegd, indien de leerling en/of zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger(s) zich op school ernstig heeft misdragen c.q. hebben misdragen. Voor externe schorsing als ordemaatregel ligt de lat aanmerkelijk lager. Deze vorm van schorsing kan reeds plaatsvinden indien er op school een ernstig incident heeft plaatsgevonden en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de leerling en/of zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger(s) hierbij betrokken zijn geweest.

Om externe schorsing als disciplinaire maatregel juridisch hard te kunnen maken, is het vereist dat men over een goed dossier beschikt. Van incidenten moet worden genoteerd wanneer zij hebben plaatsgevonden, wie erbij waren betrokken en wat er is gebeurd. Hetzelfde geldt voor de verdere ontwikkelingen. Met wie is er gesproken? Zijn de wettelijke vertegenwoordiger(s) uitgenodigd voor een gesprek met de directeur? Is er aangifte gedaan bij de politie? Zijn andere instanties ingeschakeld? Welke afspraken zijn er gemaakt? Hoe zijn deze nageleefd? enz.

Alle schriftelijke bescheiden ter zake (brieven, verslagen, aangiften, enz.) moeten worden bewaard. Net als relevante voorwerpen (vernield schoolmateriaal, foto's van aangerichte schade, afgepakte messen enz.).

Externe schorsing moet de toets van proportionaliteit (de schorsing moet in verhouding staan tot de ernst van de misdraging) en subsidiariteit (er is geen werkzaam "lichter" middel voorhanden) kunnen doorstaan. Indien voor de extern geschorste leerling een vorm van "huiswerkservice" is opgezet, zal in de regel eerder kunnen worden aangenomen dat aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit is voldaan. In het primair en speciaal onderwijs dient een maximumtermijn van **5 schooldagen** per schorsing aangehouden te worden.

Het besluit om een leerling extern te schorsen wordt schriftelijk genomen en moet berusten op een deugdelijke motivering. Die motivering moet - zeker bij externe schorsing als disciplinaire straf - terug te vinden zijn in het besluit:

1. De directeur dient in brieven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) gebruik te maken van briefpapier met het logo van Stichting H3O. Op dit briefpapier moet het adres van de school als correspondentieadres worden vermeld; (bezoek) adresgegevens van het bestuurskantoor van Stichting H3O dienen met pen te worden doorgehaald.
2. Omdat de directeur richting wettelijke vertegenwoordiger(s) van de leerling in naam van het bestuur van Stichting H3O optreedt, dient de directeur in uitgaande brieven naar de wettelijke vertegenwoordiger(s) steeds de wij-vorm te hanteren.
3. Brieven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) moeten gedagtekend zijn en **aangetekend** worden verzonden. Er zijn situaties denkbaar, waarin er twee wettelijke vertegenwoordigers zijn, die niet samenwonen. In dat geval dienen de brieven aan beiden afzonderlijk **aangetekend** te worden verzonden.
4. Brieven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) moeten op naam zijn gesteld. Het gebruik van de formule "Aan de ouders / verzorgers van" is niet toegestaan.
5. Brieven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) moeten worden ondertekend met de volgende formule:
*Het bestuur van Stichting H3O, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs,
namens deze:
de directeur van (naam van de school)
(handtekening)*

Externe schorsing als disciplinaire maatregel

Stappenplan

1. De directeur van de school hoort de groepsleraar/groepsleraren van de leerling die men voornemens is extern te schorsen, alsmede de zorgcoördinator van de school.
2. De directeur nodigt de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de leerling schriftelijk uit voor een gesprek. In de brief meldt de directeur dat het bestuur van Stichting H3O voornemens is de leerling extern te schorsen en dat het de wettelijke vertegenwoordiger(s) de gelegenheid biedt om op het in de brief vermelde moment ter zake hun standpunt kenbaar te maken. (Eventueel kan met de wettelijke vertegenwoordiger(s) vooroverleg plaatsvinden over datum en tijd!). Bij het opstellen en versturen van de brief worden de onder het kopje ALGEMENE AANWIJZINGEN vermelde punten nauwgezet in acht genomen. Het gesprek wordt in ieder geval tevens bijgewoond door de adjunct-directeur van de school of bij diens ontstentenis door de zorgcoördinator van de school of bij diens ontstentenis door een leerkracht van de school. In dit gesprek geeft de directeur een uiteenzetting van de ontstane situatie en van de gebeurtenissen die tot die situatie hebben geleid. Vervolgens deelt de directeur mede dat het bestuur van Stichting H3O voornemens is om de leerling extern te schorsen en geeft daarbij ook aan voor welke termijn. De wettelijke vertegenwoordiger(s) krijgen de gelegenheid hun visie op de voorgenomen externe schorsing kenbaar te maken. Van het gesprek wordt een uitgebreid verslag gemaakt.
3. De directeur neemt namens het bestuur van Stichting H3O het besluit tot externe schorsing. De directeur dient hierbij het navolgende nauwgezet in acht te nemen:
 - a. De hierboven onder het kopje **ALGEMENE AANWIJZINGEN** vermelde punten.
 - b. De eerste 3 alinea's luiden:
"Hierbij delen wij u mede dat wij (*volledige voor- en achternaam van de leerling*), geboren op (*geboortedatum*) te (*geboorteplaats*), ingeschreven als leerling op de school voor Christelijk onderwijs (*naam school*), (*adres school*) te Dordrecht, van (*datum*) tot en met (*datum*) (*max. 5 schooldagen*) de toegang tot voornoemde school ontzeggen. Alvorens het besluit te nemen, hebben wij de groepsleraar/groepsleraren (*vermelden wat van toepassing is*) gehoord en ook u in de gelegenheid gesteld uw zienswijze ter zake naar voren te brengen. Dit besluit vindt zijn grondslag in artikel 40 van de Wet op het primair onderwijs respectievelijk van de wet op de expertisecentra en is gebaseerd op de navolgende feiten en omstandigheden."
 - c. Hierna wordt een overzicht gegeven van de gebeurtenissen die aanleiding hebben gegeven tot de externe schorsing. Men noemt bij dit alles geen namen van natuurlijke personen, zoals personeelsleden en andere derden. Bovendien moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat deze namen herleidbaar zijn uit de tekst.
 - d. Onder aan het besluit wordt de volgende rechtsmiddelenclausule geplaatst: "Indien u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na de bekendmaking van deze beslissing een bezwaarschrift indienen bij het bestuur van Stichting H3O, stichting voor primair en speciaal Christelijk onderwijs,
 - e. Een kopie van het besluit wordt verzonden aan de algemeen directeur van Stichting H3O.
Postbus 151, 3300 AD Dordrecht
4. Op de dag met ingang van wanneer de leerling de toegang tot de school is ontzegd laat men de leerling niet binnen. Is de leerling toch binnengekomen, dan mag men hem in theorie op straat zetten, maar in de praktijk is het – mede uit humanitair oogpunt – verstandiger om de leerling naar huis te (laten) brengen. In dit geval is het raadzaam de wijkagent vooraf in te lichten, mocht men verwachten dat de leerling ondanks de schorsing toch naar school komt. De leerling neemt in géén geval meer deel aan het onderwijs op de school.

Externe schorsing als ordemaatregel

Stappenplan

Indien er op school een ernstig incident heeft plaatsgevonden, bestaat er meestal de behoefte om snel te handelen. Als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een leerling en/of zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) betrokken is c.q. zijn geweest bij dit incident, kan men als maatregel van orde de betrokken leerling een externe schorsing opleggen (de schorsing heeft niet het karakter van een straf). In dat geval kan het horen van de ouders ook telefonisch gebeuren, mag de vereiste schriftelijke motivering van het besluit ook binnen 1 week na de bekendmaking worden gegeven (of kan zelfs helemaal achterwege blijven indien kan worden aangenomen dat daar redelijkerwijs geen behoefte aan bestaat; mits niet binnen redelijke termijn alsnog om een motivering wordt verzocht). We nemen de externe schorsing voor de duur van het onderzoek als voorbeeld.

1. De directeur hoort de groepsleraar / groepsleraren van de leerling die men voornemens is extern te schorsen, alsmede de zorgcoördinator van de school.
2. De directeur neemt contact op met de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de leerling (opbellen? aanspreken? huisbezoek?) en deelt deze (telefonisch) mede dat hij voornemens is namens het bestuur van Stichting H3O de leerling extern te schorsen voor de duur van het onderzoek naar een incident, en wel voor 5 schooldagen of zoveel minder als nodig blijkt te zijn.
 - De directeur beschrijft het incident en geeft aan dat er een redelijk vermoeden bestaat dat de leerling en/of zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger(s) hierbij betrokken is c.q. zijn geweest. Vervolgens vraagt de directeur de wettelijke vertegenwoordiger(s) naar een reactie op het voornemen tot externe schorsing.
 - Dan beoordeelt de directeur of de aldus gegeven reactie aanleiding is om van de externe schorsing af te zien. Is dat niet het geval dan deelt de directeur de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de leerling mede dat de leerling met onmiddellijke ingang (evt. met ingang van de volgende dag) tot nader order voor ... schooldagen (*max. 5*) extern is geschorst en dat het besluit per ommegaande zal worden toegestuurd.
 - Zodra de wettelijke vertegenwoordiger(s) zich tegen de directeur agressief opstelt c.q. opstellen, wordt het gesprek afgebroken en gaat men door naar stap 3. In voorkomende gevallen doet men er goed aan de tentoongespreide agressie gedetailleerd te omschrijven in een verslag.
3. Het besluit wordt per ommegaande aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de extern geschorste leerling verstuurd. De directeur dient hierbij het navolgende nauwgezet in acht te nemen:
 - a. De hiervoor onder het kopje ALGEMENE AANWIJZINGEN vermelde punten. Het besluit wordt echter in verband met de vereiste spoed **tevens** per gewone post verzonden (en dus niet alleen per aangetekende post).
 - b. De inhoud luidt als volgt:

"Op (*datum*) heeft er op de school voor Christelijk onderwijs (*naam school*), (*adres school*) te Dordrecht een ernstig incident plaatsgevonden. De zaak is thans in onderzoek. Omdat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de hierna te noemen leerling en/of zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger(s) bij dit incident betrokken is c.q. zijn geweest, hebben wij gemeend voor de duur van dit onderzoek de navolgende ordemaatregel te moeten nemen: (*volledige voor- en achternaam van de leerling*), geboren op (*geboortedatum*) te (*geboorteplaats*), ingeschreven als leerling op voornoemde school, is tot nader order geschorst van (*datum*) tot en met (*datum*) (*max. 5 schooldagen*). Dit besluit vindt zijn grondslag in artikel 40 van de Wet op het

primair onderwijs respectievelijk de Wet op de expertisecentra. Het besluit zal zowel per aangetekende als per gewone post worden verzonden.

Op (*datum*) bent U reeds (*mondeling/telefonisch*) van de inhoud van het besluit op de hoogte gesteld." (*deze laatste zin alléén vermelden indien van toepassing*)

Onder aan het besluit wordt de volgende rechtsmiddelenclausule geplaatst: "Indien u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na de bekendmaking van deze beslissing een bezwaarschrift indienen bij het bestuur van H3O, stichting voor primair en voortgezet onderwijs, Postbus 151, 3300 AD Dordrecht.

- c. Een kopie van het besluit wordt verzonden aan de algemeen directeur van Stichting H3O.
4. Op de dag met ingang van wanneer de leerling de toegang tot de school is ontzegd laat men de leerling niet binnen. Is de leerling toch binnengekomen, dan mag men hem in theorie op straat zetten, maar in de praktijk is het – mede uit humanitair oogpunt – verstandiger om de leerling naar huis te (laten) brengen. In dit geval is het raadzaam de wijkagent vooraf in te lichten, mocht men verwachten dat de leerling ondanks de schorsing toch naar school komt. De leerling neemt in géén geval meer deel aan het onderwijs op de school.

In het "Managementstatuut Stichting H3O" is aan de directeur van de school de bevoegdheid gemandateerd om besluiten te nemen inzake o.a. verwijdering van leerlingen. Gelet op artikel 10:6 van de Algemene wet bestuursrecht kan het bestuur ter zake van de uitoefening van die gemandateerde bevoegdheid instructies geven. Het "Protocol schorsing en verwijdering Stichting H3O" is zo'n instructie.

De schooldirecteur dient in geval van verwijdering of schorsing het bestuur van Stichting H3O in een vroegtijdig stadium dienaangaande te informeren.

Een leerling kan van school verwijderd worden, indien op school door het gedrag van de leerling en / of zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) een onhoudbare situatie is ontstaan en er ter zake geen uitzicht is op een aanvaardbare oplossing binnen de school.

Om de verwijdering juridisch hard te kunnen maken, is het vereist dat men over een goed dossier beschikt. Van incidenten moet worden genoteerd wanneer zij hebben plaatsgevonden, wie erbij waren betrokken en wat er is gebeurd. Hetzelfde geldt voor de verdere ontwikkelingen.

Met wie is er gesproken? Zijn de wettelijke vertegenwoordiger(s) uitgenodigd voor een gesprek met de directeur? Is er aangifte gedaan bij de politie? Zijn andere instanties ingeschakeld? Welke afspraken zijn er gemaakt? Hoe zijn deze nageleefd? Enz., enz.

Alle schriftelijke bescheiden ter zake (brieven, verslagen, aangiften, enz.) moeten worden bewaard. Net als relevante voorwerpen (vernield schoolmateriaal, foto's van aangerichte schade, afgepakte messen enz.).

Van het besluit om een leerling voorgoed van school te sturen (**verwijdering; besluit 1**) moet worden onderscheiden het besluit om die leerling met ingang van een bepaalde datum de toegang tot de school te ontzeggen (**definitieve verwijdering; besluit 2**).

De meest ideale situatie is dat men beide besluiten samenvoegt tot één besluit (besluit 3). Dit is echter alleen toegestaan indien er in dat besluit kan worden verwezen naar een andere school, die bereid is de leerling op dat moment toe te laten.

Anders begint er na het nemen van besluit 1 een termijn van 8 weken te lopen gedurende welke het bevoegd gezag aantoonbaar moet zoeken naar een zodanige school. Pas na 8 weken zoeken - of zoveel eerder indien er een school is gevonden - kan besluit 2 worden genomen. Er is dan

dus sprake van een tweetrapsraket (vgl. artikel 40 Wet op het primair onderwijs respectievelijk Wet op de expertisecentra).

De jurisprudentie leert ons dat de rechter hier strikt de hand aan houdt. Verwijdering in combinatie met 8 weken schorsing is niet toegestaan. Vermelding van een eerder aanbod tot (tijdelijke) plaatsing op een andere school in het besluit tot verwijdering geldt niet als een verwijzing naar een andere school die bereid is de leerling thans toe te laten.

Bij verwijdering worden leerlingen voorgoed van school gestuurd, bij schorsing voor een tijdje. Bij schorsing dient in beginsel dezelfde procedure gevolgd te worden als bij verwijdering.

Schorsing is echter geen tweetrapsraket, maar een ééntrapsraket. Men dient goed voor ogen te houden dat verwijdering en schorsing **twee zelfstandige rechtsfiguren** zijn en dat men ingeval van openvolging ook afzonderlijke procedures moet volgen.

Aan de procedure tot verwijdering kunnen één of meer procedures tot schorsing voorafgaan. Indien er ernstige incidenten plaatsvinden, is bijvoorbeeld de volgende reeks procedures denkbaar:

- schorsing voor de duur van het onderzoek naar het voorval,
- schorsing als disciplinaire maatregel,
- schorsing voor de duur van het onderzoek naar een (nieuw) voorval,
- verwijdering.

In totaal dus 4 procedures. Voor informatie omtrent schorsing dient men het "Protocol schorsing en verwijdering Stichting H3O" na te slaan.

Het is voor alle betrokkenen van groot belang dat zorgvuldig wordt gehandeld. Zo moet(en) de wettelijke vertegenwoordiger(s) van het voornemen tot het nemen van besluit 1 op de hoogte worden gesteld en de gelegenheid worden geboden om een standpunt ter zake kenbaar te maken vóór dit besluit daadwerkelijk wordt genomen. Besluit 1 en 2 (c.q. besluit 3) zijn voor bezwaar en beroep vatbare beslissingen. Een kleine formele fout kan betekenen dat een besluit in rechte geen standhoudt.

Algemene aanwijzingen:

1. De directeur dient in brieven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) gebruik te maken van briefpapier met het logo van Stichting H3O. Op dit briefpapier moet het adres van de school als correspondentieadres worden vermeld;
2. Omdat de directeur richting wettelijke vertegenwoordiger(s) van de leerling in naam van het bestuur van Stichting H3O optreedt, dient de directeur in uitgaande brieven naar de wettelijke vertegenwoordiger(s) steeds de wij-vorm te hanteren.
3. Brieven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) moeten gedagtekend zijn en aangetekend worden verzonden. Er zijn situaties denkbaar, waarin er twee wettelijke vertegenwoordigers zijn, die niet samenwonen. In dat geval dienen de brieven aan beiden afzonderlijk aangetekend te worden verzonden.
4. Brieven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) moeten op naam zijn gesteld. Het gebruik van de formule "Aan de ouders/verzorgers van" is niet toegestaan.
5. Brieven aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) moeten worden ondertekend met de volgende formule:

Het bestuur van Stichting H3O, stichting voor primair en voorgezet onderwijs,

namens deze:

de directeur van (naam van de school)

(handtekening)

Verwijdering

Stappenplan

1. De directeur hoort in ieder geval eerst de groepsleraar / groepsleraren van de leerling die men voornemens is te verwijderen, alsmede de zorgcoördinator van de school.
2. De directeur nodigt de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de leerling schriftelijk uit voor een gesprek. In de brief meldt de directeur dat het bestuur van Stichting H3O **voornemens** is de leerling van school te verwijderen en dat zij de wettelijke vertegenwoordiger(s) de gelegenheid bieden om op het in de brief vermelde moment ter zake hun standpunt kenbaar te maken. (eventueel kan met de wettelijke vertegenwoordiger(s) vooroverleg plaatsvinden over datum en tijd). Bij het opstellen en versturen van de brief worden de onder het kopje ALGEMENE AANWIJZINGEN vermelde punten nauwgezet in acht genomen.

Het gesprek wordt in ieder geval tevens bijgewoond door een notulist en een MT-lid van de school of bij verhindering de zorgcoördinator van de school of bij verhindering een senior leerkracht van de school. In dit gesprek geeft de directeur een uiteenzetting van de ontstane situatie en van de gebeurtenissen die tot die situatie hebben geleid. Vervolgens deelt de directeur mede dat het bestuur van Stichting H3O voornemens is om de leerling van school te verwijderen, tenzij de wettelijke vertegenwoordiger(s) hun pupil uitschrijven. Daarna vertelt hij dat na het nemen van het besluit tot verwijdering - indien en zolang de wettelijke vertegenwoordiger(s) hun pupil niet hebben uitgeschreven - met of zonder medewerking van de wettelijke vertegenwoordiger(s) gezocht zal worden naar een school, die bereid is de leerling toe te laten en dat daarvoor een termijn van 8 weken staat. Hij wijst de wettelijke vertegenwoordiger(s) erop dat er dus eigenlijk sprake is van een tweetrapsraket, maar dat het niet zo is dat het niet kunnen vinden van een school voor hun pupil een definitieve verwijdering in de weg staat: na 8 weken zoeken kan de leerling de toegang worden ontzegd; of er nu een school is gevonden die bereid is de leerling toe te laten of niet! De wettelijke vertegenwoordiger(s) krijgen de gelegenheid hun visie op de voorgenomen verwijdering kenbaar te maken. Van het gesprek wordt een uitgebreid verslag gemaakt.

3. De directeur neemt namens het bestuur van Stichting H3O het besluit tot verwijdering. De directeur dient hierbij het navolgende nauwgezet in acht te nemen.
 - A. De hierboven onder het kopje ALGEMENE AANWIJZINGEN vermelde punten.
 - B. De eerste 2 alinea's luiden: "Hierbij delen wij u mede dat wij hebben besloten (*volledige voornaam en achternaam van de leerling*), geboren op(*geboortedatum*) te (*geboorteplaats*), te verwijderen van de school voor Christelijk onderwijs (*naam school*), (*adres school*) te Dordrecht. Dit besluit vindt zijn grondslag in artikel 40 van de Wet op het primair onderwijs respectievelijk van de Wet op de expertisecentra en is gebaseerd op de navolgende feiten en omstandigheden."
 - C. Hierna wordt een overzicht gegeven van de gebeurtenissen die aanleiding hebben gegeven tot de verwijdering. Men noemt bij dit alles geen namen van natuurlijke personen, zoals personeelsleden en andere derden. Bovendien moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat deze namen herleidbaar zijn uit de tekst.
 - D. Dan vermeldt men: "Wij achten het onaanvaardbaar dat de veiligheid en het welbevinden van de overige leerlingen en van het personeel nog langer bedreigd en aangetast worden door het gedrag van (*naam leerling*). Alvorens het besluit te nemen, hebben wij de groepsleraar/groepsleraren (*vermelden wat van toepassing is*) gehoord en ook u in de gelegenheid gesteld uw zienswijze ter zake naar voren te brengen. U zult nog afzonderlijk bericht ontvangen over de datum met ingang waarvan wij(*naam leerling*) feitelijk de toegang tot de Protocol schorsing en verwijdering SBO De Toekomst

.....(*naam school*) zullen ontzeggen (de zogenaamde definitieve verwijdering). Wij zullen namelijk eerst een andere school proberen te vinden, die bereid is (*naam leerling*) toe te laten."

- E. Onder aan het besluit wordt de volgende rechtsmiddelenclausule geplaatst: Indien u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na de bekendmaking van deze beslissing een bezwaarschrift indienen bij het bestuur van stichting H3O voor primair en voortgezet onderwijs, Postbus 151, 3300 AD Dordrecht,
 - F. Een kopie van het besluit wordt verzonden aan de algemeen directeur van Stichting H3O.
4. Na het nemen van het besluit tot verwijdering wordt er door de directeur met of zonder medewerking van de wettelijke vertegenwoordiger(s) gedurende een termijn van ten minste 8 weken intensief gezocht naar een school, die in beginsel bereid is de leerling toe te laten. Van deze zoektocht wordt een gedetailleerd verslag gemaakt. De directeur moet kunnen aantonen dat er acht weken door hem is gezocht. Het dus belangrijk dat hij ter zake van het zoeken ook schriftelijk bewijsmateriaal kan overleggen. Acht weken zoeken impliceert dat hij al het mogelijke moet doen wat redelijkerwijs mogelijk is om een andere school voor de leerling te vinden. Als hij zich beperkt tot symbolisch bellen naar andere scholen, is dit beslist onvoldoende. Anderzijds zullen aangezochte scholen met goede argumenten moeten komen om de leerling niet toe te laten. De directeur mag met andere scholen de problematiek in hoofdpunten bespreken, maar noemt geen namen van de rechtstreeks betrokkenen. Indien een school in beginsel bereid is de leerling toe te laten, vraagt de directeur aan deze school een schriftelijke bevestiging van deze toezegging. Het is niet strikt noodzakelijk dat er al daadwerkelijk contact is geweest tussen enerzijds de "nieuwe" school en anderzijds [de wettelijke vertegenwoordiger(s) van] de leerling. Indien de directeur merkt dat hij geen vorderingen maakt bij zijn zoektocht, meldt hij dit direct aan de centrale directie van het bestuurskantoor. De termijn van 8 weken begint te lopen nadat besluit 1 is genomen. Vóór de aanvang van dit moment ondernomen pogingen om de leerling elders "onder te brengen" tellen niet mee!

Gedurende de termijn van 8 weken kunnen zich de volgende situaties voordoen:

- A. Er wordt door de wettelijke vertegenwoordiger(s) tegen het besluit tot verwijdering een bezwaarschrift ingediend bij het bestuur van Stichting H3O en eventueel een voorlopige voorziening verzocht bij de President van de rechtbank;
- B. De leerling wordt door de wettelijke vertegenwoordiger(s) uitgeschreven;
- C. Er wordt een school gevonden, die bereid is de leerling toe te laten.

Wordt er bij het bestuur van Stichting H3O bezwaar gemaakt tegen het besluit tot verwijdering, dan dient binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift op het bezwaar te worden beslist (vgl. artikel 40, lid 6, Wet op het primair onderwijs c.q. Wet op de expertisecentra).

Deze bevoegdheid mag niet gemandateerd worden: het bestuur moet zelf beslissen. Het is dus mogelijk dat de zoektocht van de directeur samenvalt met de behandeling van het bezwaar. In dat geval ligt het voor de hand dat ook het bestuurskantoor zich intensief met de zoektocht gaat bemoeien. Het zal daartoe eerst inlichtingen inwinnen bij de directeur. Hoewel de directeur in theorie tijdens de behandeling van het bezwaar namens het bestuur besluit 2 kan nemen (stap 5), is het in de praktijk verstandiger om eerst minimaal de uitkomst van het bezwaar af te wachten. Wil men toch "doorzetten", dan dient dit in overleg met het bestuur te geschieden. Zo wordt voorkomen dat men elkaar in de wielen rijdt. De zoektocht van de directeur kan in beginsel wel gewoon doorgaan.

- Een voorlopige voorziening kan alleen worden toegewezen, indien er bezwaar is gemaakt tegen het besluit tot verwijdering. Het is een door de rechter opgelegde tijdelijke noodmaatregel en voor ons stappenplan verder niet bijster relevant.
 - Wordt de leerling door de wettelijke vertegenwoordiger(s) uitgeschreven, dan kan daarmee de procedure tot verwijdering als afgebroken worden beschouwd.
 - Wordt er een school gevonden die bereid is de leerling toe te laten, dan kan de procedure tot verwijdering worden versneld. Wij kunnen direct door naar stap 5.
 - De leerling blijft gedurende de termijn van acht weken in beginsel gewoon de school bezoeken. Het is echter niet noodzakelijk dat hij die tijd in de klas bij zijn groepsgenootjes doorbrengt. Wel wordt er voor gezorgd dat hij steeds onder toezicht van een bevoegde leerkracht staat en leerstof op niveau krijgt aangeboden.
 - Wordt de leerling door de wettelijke vertegenwoordiger(s) thuisgehouden, dan betreft dit een exclusieve verantwoordelijkheid van de wettelijke vertegenwoordiger(s).
 - De directeur meldt het ongeoorloofde verzuim aan de leerplichtambtenaar en geeft dan tevens aan dat er een besluit tot verwijdering is genomen.
5. Na het verstrijken van ten minste 8 weken (of zodra er een school is gevonden, die de leerling in beginsel wil toelaten!) laat de directeur namens het bestuur van Stichting H3O de wettelijke vertegenwoordiger(s) met verwijzing naar besluit 1 per brief de datum weten met ingang waarvan de leerling feitelijk de toegang tot de school zal worden ontzegd. De directeur neemt hierbij een redelijke termijn in acht. Indien er een school is gevonden die bereid is de leerling toe te laten, worden in de brief de naam en het adres van die school vermeld, en de naam van de contactpersoon op die school. Bij het opstellen en versturen van de brief worden de onder het kopje ALGEMENE AANWIJZINGEN vermelde punten nauwgezet in acht genomen. Voorts dient onderaan de brief de rechtsmiddelenclausule als vermeld bij stap 3, punt e, te worden geplaatst. Een kopie van de brief wordt verzonden aan de algemeen directeur van het bestuurskantoor.
6. Op de dag met ingang van wanneer de leerling de toegang tot de school is ontzegd laat men de leerling niet binnen. Is de leerling toch binnengekomen, dan mag men het in theorie op straat zetten, maar in de praktijk is het – mede uit humanitair oogpunt – verstandiger om de leerling naar huis te (laten) brengen. In dit geval is het raadzaam de wijkagent vooraf in te lichten, mocht men verwachten dat de leerling ondanks de schorsing toch naar school komt. De leerling neemt in géén geval meer deel aan het onderwijs op de school.

Melding bij overige instanties

Schorsing van een leerling is vaak een verbod van thuiszitten of voortijdig schoolverlaten, daarom is het wenselijk dat LVS (Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten) over een schorsing van een leerling door de school in kennis gesteld wordt. Om preventief te kunnen handelen en voor de samenwerking is het belangrijk dat LVS door de school over een schorsing van een leerling wordt geïnformeerd.

- Wijze van kennisgeving van schorsing aan Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS): De scholen dienen de schorsing te melden door middel van het sturen van een afschrift van de brief besluit tot schorsing naar info@dienstgezondheidjeugd.nl

Naast de LVS en het bestuur moeten bij een schorsing en of verwijdering het SWV en de onderwijsinspectie op de hoogte worden gesteld.

Ook het einde van een schorsing dient gemeld te worden bij het LVS.

De school dient bij LVS bekend te maken dat de leerling na de schorsingsperiode weer tot de school is toegelaten (einde schorsingstermijn).

Wanneer het recht op onderwijs in het geding dreigt te komen (leerling volgt na schorsingsperiode geen onderwijs) neemt LVS een toezichhoudende rol.

De school van inschrijving moet eerst zelf actie ondernemen naar de leerling en zijn ouder(s)/verzorgers.

Met de invoering van passend onderwijs heeft de school van inschrijving de zorgplicht.

Als de school van inschrijving van mening is dat ouder(s)/verzorgers of leerling onvoldoende meewerken aan herstel van de schoolgang na periode van schorsing, volgt (voor VO en MBO via DUO, voor PO en SO via de mail) een melding van (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim naar LVS.

Na ontvangst van de verzuimmelding start de consultant een onderzoek naar de redenen van het verzuim.